

9.2.9 Käsityö

Koulumme käsityön opetuksen lähtökohtana on kokonaisen käsityöprosessin läpivieminen. Oppilas saattaa loppuun työn, jonka suunnitteluun hän on itse osallistunut. Prosessin aikana oppilaan käsityötaidot karttuvat, hän saa iloa ja kokemuksia, kehittää luovuutta ja pyrkii pitkäjänteiseen, suunnitelmalliseen ja itsenäiseen työntekoon.

Tavoitteena on tutustua erilaisiin materiaaleihin, työtapoihin ja menetelmiin. Oppilasta kannustetaan kehittämään ajattelun taitoja sekä käyttämään luovuuttaan ja ongelmaratkaisutaitojaan unohtamatta esteettistä näkökulmaa. Oppilas oppii kantamaan vastuuta omasta työstään sekä työympäristöstään. Käsityön opinnoissa tutustutaan myös suomalaiseen käsityön kulttuuriperinteeseen sekä muiden kulttuurien käsityötapoihin.

Vuosiluokkien 1-2 yhteiset tavoitteet

Oppilas oppii

- tuntemaan, käyttämään ja soveltamaan erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja menetelmiä
- käsitöihin liittyviä käsitteitä
- kädentaitoa kehittämällä ajattelun taitoja ja luovien ratkaisujen tekoja
- avaruudellista hahmottamista
- kiinnittämään huomiota tuotteiden muotoihin, väreihin ja esteettisiin ominaisuuksiin
- harjoittelee suunnittelemaan omaa työtään annettujen ohjeiden mukaan
- tarkastelemaan ja arvioimaan omaa työskentelyään
- kokee työniloa
- vastaanottamaan palautetta

Vuosiluokkien 1-2 yhteiset sisällöt

- arkipäivän elämän keskeiset ja hyödylliset tekstiili- ja teknisen työn materiaalit, työvälineet ja työtavat
- välineiden turvallinen käyttö ja työturvallisuus
- tuotteiden suunnittelu ja kuvaaminen
- käsityön ammatit
- paikkakunnalle ominaiset käsityöesineet nyt ja ennen

Työtavat

Opetus toteutetaan oppilaan ikätasoa vastaavin aihepiirein. Opetuksessa käytetään työtapoja, joissa oppilaan kädentaidot, työskentelytaidot ja ongelmanratkaisutaidot kehittyvät.

- opettajan mallin mukaan työskentely
- itsenäinen työskentely
- prosessityöskentely kokeilemalla
- arviointikeskustelu
- tutustumiskäynnit

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän käsityöhön osallistumisesta. Käsityö on kiinteästi yhteydessä kokonaisopetuksen teemoihin sekä kuvaamataidon opetukseen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota

- tuntiaktiivisuuteen
- töiden loppuun saattamiseen
- ohjeiden noudattamiseen
- välineiden asianmukaiseen käyttöön

Käsityö vuosiluokilla 3 - 5

Vuosiluokkien 3-5 yhteiset tavoitteet

Oppilas

- syventää tietojaan ja taitojaan käsitöiden perustekniikoista ja tiedoista
- kehittyy vastuuntuntoiseksi ja pitkäjänteiseksi suhteessa työprosessiinsa
- harjaantuu ongelmanratkaisutaidoissa
- iloitsee tekemisestä ja kasvattaa itsetuntoaan onnistumisien kautta

3. luokan keskeiset tavoitteet: tekninen ja tekstiilityö

Oppilas

- oppii arvostamaan omaa työtään
- tutustuu käsityöhön liittyviin käsitteisiin
- oppii huolehtimaan työvälineistä ja -ympäristöstä
- harjoittelee käsityöprosessia
- harjoittelee työohjeiden kuuntelemista ja lukemista
- harjoittelee koneiden ja työvälineiden oikeaa ja turvallista käyttöä
- harjoittelee säästäväistä materiaalien käyttöä
- tutustuu eri materiaaleihin ja valmistustekniikoihin

3. luokan keskeiset sisällöt: tekstiilityö

- ompelukoneen käyttöä
- kiinnitetään huomiota työturvallisuuteen
- kaavan käyttöä
- pienet ompelutyöt
- erilaisia käsityötekniikoita: punonta, kankaanpainanta tai huovutus
- aihepiireihin liittyvää tekstiili- ja kuluttajatietoa

3. luokan keskeiset sisällöt: tekninen työ

- teknisen työn keskeiset materiaalit
- erilaiset käsityötekniikat ja käsityövälineiden oikea käyttö
- mittaaminen ja suorakulman käyttö
- työstötekniikat: sahaaminen, viilaaminen, höylääminen, talttaus, hionta ja poraaminen
- liitostekniikat: naulaaminen, liimaaminen ja juottaminen
- pintakäsittelytekniikat: kuumakäsittely ja maalaus
- erilaisten tuotteiden valmistaminen

Työtavat

Opetus toteutetaan oppilaan ikätasoa vastaavin aihepiirein. Opetuksessa käytetään työtapoja, joissa oppilaan kädentaidot, työskentelytaidot ja ongelmanratkaisutaidot kehittyvät.

- opettajan mallin mukaan työskentely
- itsenäinen työskentely
- prosessityöskentely kokeilemalla
- arviointikeskustelu
- tutustumiskäynnit

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän käsityöhön osallistumisesta. Käsityö on kiinteästi yhteydessä kokonaisopetuksen teemoihin sekä kuvaamataidon opetukseen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota

- tuntiaktiivisuuteen
- töiden loppuun saattamiseen
- ohjeiden noudattamiseen
- välineiden asianmukaiseen käyttöön

4. luokan keskeiset tavoitteet: tekninen ja tekstiilityö

Oppilas

- harjoittelee ohjatusti tuotesuunnittelua
- harjoittelee käyttämään yksinkertaisia työpiirustuksia ja -ohjeita
- harjoittelee koneiden ja työvälineiden oikeaa ja turvallista käyttöä
- tutustuu arkielämään liittyvään teknologiaan
- harjoittelee säästäväistä materiaalien käyttöä
- tutustuu uusiin materiaaleihin ja valmistustekniikoihin
- oppii vähitellen ymmärtämään kokonaista käsityöprosessia
- huolehtii työvälineistä ja -ympäristöstä
- tutustuu oman ja muiden kansojen kulttuuriperinteeseen
- harjoittelee arvioimaan omaa tuotostaan ja työskentelyään sekä antamaan palautetta toisille oppilaille.

4. luokan keskeisiä sisältöjä: tekstiilityö

- käsityötuotteen kuvallinen suunnittelu
- kirjalliset ohjeet ja työpiirustukset työskentelyn apuna
- ompelukoneen käyttötaidon vahvistaminen
- kaavan käyttö
- silittämisen perusasiat
- koneiden ja laitteiden turvallinen ja tarkoituksenmukainen käyttötaito
- jokin kirjontatekniikkatyö
- aihepiireihin liittyvää tekstiili- ja kuluttajatietoa

4. luokan keskeisiä sisältöjä: tekninen työ

- oman työn suunnittelu ohjatusti
- aiemmin opittujen tekniikoiden kertaus sekä uusien tekniikoiden harjoittelu: kaarisahaus, petsaus ja lakkaus
- käsityökoneiden turvallinen käyttö
- materiaalituntemuksen laajentaminen

Työtavat

Opetus toteutetaan oppilaan ikätasoa vastaavin aihepiirein. Opetuksessa käytetään työtapoja, joissa oppilaan kädentaidot sekä työskentely- ja ongelmanratkaisutaidot kehittyvät:

- opettajan mallin mukaan työskentely
- itsenäinen työskentely
- prosessityöskentely kokeilemalla
- arviointikeskustelu
- tutustumiskäynnit

Arviointi

Käsityön arviointi on jatkuvaa ja monipuolista. Käsityö on kiinteästi yhteydessä kokonaisopetuksen teemoihin sekä kuvaamataidon opetukseen. Arviointi suhteutetaan hyvän osaamisen kuvauksiin 4. luokan päättyessä.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota

- tuntiaktiivisuuteen
- töiden loppuun saattamiseen
- ohjeiden noudattamiseen
- välineiden asianmukaiseen käyttöön

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas

- **osaa ohjatusti tuottaa luovia ideoita ja kokeilla teknisiä ratkaisuja sekä suunnitella toteuttamiskelpoisen tuotteen**
- **työskentelee ohjattuna tarkoituksenmukaisesti suunnitelmaansa toteuttaen ja työturvallisuuden huomioon ottaen**
- **hallitsee käsityön perustekniikoita, tuntee keskeisiä käsitteitä ja tunnistaa perusmateriaaleja**
- **työskentelee pitkäjänteisesti sekä ryhmän jäsenenä että itsenäisesti, haluaa kehittyä käsityöntekijänä ja tuntee vastuunsa yhteisistä työvälineistä, työtilojen järjestyksestä ja viihtyisyydestä**
- **ymmärtää elinympäristön teknologisia toimintaperiaatteita**
- **arvioi ja arvostaa omaa ja toisten työskentelyä, oppimista sekä työn tuloksia**
- **suhtautuu myönteisesti omaan ja muiden kansojen kulttuuriperintöön.**

5. luokan keskeiset tavoitteet: käsityö

Oppilas

- käyttää koneita ja työvälineitä tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti
- pyrkii seuraamaan työjärjestystä ja noudattamaan työohjeita ja -piirustuksia
- osaa ohjatusti suunnitella ja valmistaa laadukkaita sekä esteettisiä tuotteita
- oppii ohjattuna laatimaan tarkoituksenmukaisen työsuunnitelman ja noudattaa sitä
- oppii käyttämään eri materiaaleja ja valmistustekniikoita tarkoituksenmukaisesti
- oppii arvostamaan ja tarkastelemaan rakentavasti omaa ja muiden työtä
- omaksuu realistisen käsityksen taidoistaan ja kehitysmahdollisuuksistaan
- kehittää luovaa ongelmanratkaisutaitoaan itsenäisesti ja yhteistyössä muiden kanssa
- tutustuu suomalaiseen ja soveltuvin osin muiden kansojen käsityökulttuuriin
- harjoittelee kokonaista käsityöprosessia.

5. luokan keskeisiä sisältöjä: käsityö

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

- omien töiden suunnittelu ja suunnitelmien visualisointi
- työsuunnitelman laatiminen, työohjeiden ja -piirustusten käyttäminen
- kaavoituksen perusasioita
- tekstiilimateriaalien tarkoituksenmukainen valinta ja käyttö ohjatusti
- teknisen piirustuksen lukeminen, mallintaminen
- erilaisten materiaalien tarkoituksenmukainen käyttö
- erilaisten laitteiden toimintaperiaatteita, rakenteita, teknologisia käsitteitä ja järjestelmiä sekä niiden sovelluksia
- tutustuminen laiterakenteluun

Valmistaminen

- tekstiilityön työvälineiden käyttötaidon syventäminen sekä uusiin työvälineisiin ja tekniikoihin tutustuminen
- ompelutyö oman suunnitelman mukaan
- kaavan käyttö
- neulonnan perusasioita
- neuletyö oman suunnitelman mukaan
- virkkauksen tai kudonnan perusasioita
- tekstiilituotteiden hoito
- teknisessä työssä tarvittavat käsityövälineet ja koneet sekä niiden oikea ja turvallinen käyttö
- teknisen työn eri materiaalien ja valmistustekniikoiden valinta ohjatusti
- uusien tekniikoiden harjoittelu
- ruuviliitos ja pyörötappiliitos
- saranointi
- höylääminen mittoihin ja konehionta

Työtavat

Opetus toteutetaan oppilaan ikätasoa vastaavin aihepiirein. Opetuksessa käytetään työtapoja, joissa oppilaan kädentaidot, työskentelytaidot ja ongelmanratkaisutaidot kehittyvät:

- opettajan mallin mukaan työskentely
- itsenäinen työskentely
- prosessityöskentely kokeilemalla
- arviointikeskustelu
- tutustumiskäynnit

Arviointi

Käsityön arviointi on jatkuvaa ja monipuolista. Käsityö on kiinteästi yhteydessä kokonaisopetuksen teemoihin sekä kuvaamataidon opetukseen. Arviointi suhteutetaan hyvän osaamisen kuvauksiin 4. luokan päättyessä.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota

- tuntiaktiivisuuteen
- töiden loppuun saattamiseen
- ohjeiden noudattamiseen
- välineiden asianmukaiseen käyttöön

6. LUOKAN KUNTAKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA KÄSITYÖ

6. luokan keskeiset tavoitteet

Oppilas

- ymmärtää käsityöprosessin
- pyrkii suunnittelemaan ja valmistamaan laadukkaita ja esteettisiä tuotteita
- oppii etsimään luovia ratkaisuja suunnittelussa havaitsemiinsa ongelmiin itsenäisesti ja yhteistyössä muiden kanssa
- osaa lukea yksinkertaisia työpiirustuksia ja - ohjeita
- osaa käyttää eri materiaaleja ja valmistustekniikoita tarkoituksenmukaisesti
- osaa hoitaa ja huoltaa työvälineitä
- oppii arvostamaan ja tarkastelemaan kriittisesti omaa ja muiden työtä
- omaksuu realistisen käsityksen taidoistaan ja mahdollisuuksistaan kehittyä niissä
- tutustuu soveltuvin osin muiden kulttuurien käsityöperinteeseen ja saa niistä ainesta omaan suunnittelutyöhönsä

B SISÄLLÖT YHTEINEN KÄSITYÖ

6. luokan keskeisiä sisältöjä (KS)

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

- suunnitelman visuaalinen dokumentointi sekä prosessin suunnittelu ohjatusti
- tietoteknisten sovellusten ja uuden teknologian käyttö suunnittelun apuvälineenä mahdollisuuksien mukaan
- materiaalien tarkoituksenmukainen ja suunnitelmallinen käyttö eri käyttötarkoituksissa ja eri tekniikoin
- erilaisten laitteiden toimintaperiaatteita, rakenteita, teknologisia käsitteitä

Valmistaminen

- käsityön eri materiaaleja ja valmistustekniikoita sekä niiden valinta, yhdistäminen ja työstäminen suunnitellusti
- kodin ja vapaa-ajan välineiden ja tekstiilien huoltoa, kunnostusta ja kierrätystä
- oman työn sekä työskentelyn arviointi
- palautteen antaminen toiselle.

Työtavat

Opetus toteutetaan oppilaan ikätasoa vastaavin aihepiirein. Opetuksessa käytetään työtapoja, joissa oppilaan kädentaidot, työskentelytaidot ja ongelmaratkaisutaidot kehittyvät:

- yksilöllinen työskentely, parityö, ryhmätyö
- opettajan mallin mukaan työskentely
- prosessityöskentely
- näyttelyn järjestäminen
- tutkiva ja kokeileva oppiminen
- opintokäynnit museoihin ja näyttelyihin mahdollisuuksien mukaan

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomioita siihen, miten oppilas osallistuu työn suunnitteluun ja miten hän toteuttaa käsityöprosessin. Lisäksi arvioidaan oppilaan työskentelyä yksin sekä ryhmän jäsenenä. Huomiota kiinnitetään myös oppilaan yritteliäisyyteen ja innostuneisuuteen. Käsityö on kiinteästi yhteydessä kokonaisopetuksen teemoihin sekä kuvaamataidon opetukseen. Arviointi suhteutetaan hyvän osaamisen kuvauksiin 4. luokan päättyessä.

Arvioinnissa kiinnitetään huomioita

- tuntiaktiivisuuteen
- töiden loppuun saattamiseen
- ohjeiden noudattamiseen
- välineiden asianmukaiseen käyttöön
- jatkuvaan itsearviointiin
- vertaispalautteen antamisen ryhmissä